

Descripció	A través d'unes fotografies i el comentari de textos, analitzar els efectes de les guerres en les persones, especialment en els infants.
Temàtiques	Efectes de les guerres, desenvolupament interromput.
Objectius	Donar a conèixer els efectes de les guerres en la població, especialment en els infants. Analitzar com les guerres i els seus efectes determinen, no només el present de les persones, sinó també el seu futur i el de les següents generacions.
Temporalització	Dues sessions d'una hora de durada.
Continguts	Conceptes: Generacions futures, orfanat, mines antipersona, reclutament... Procediments: Anàlisi d'imatges, síntesi, elaboració i comentari de textos. Actituds: Sensibilització sobre els efectes de les guerres. Foment del treball cooperatiu i la discussió en grup.
Material	Paper i material per escriure.
Documentació	"Los huérfanos del genocidio de Ruanda", <i>El País</i> , 7 d'abril de 2004, pàg. 9. "Los viajeros de la noche", <i>El País</i> , 13 d'abril de 2004, pàg. 11. Fotografies extretes del llibre <i>Vidas minadas, cinco años después</i> , de Gervasio Sánchez. Informació addicional sobre les mines.
Desenvolupament	<p>Primera sessió Repartir la primera fotografia (en què apareixen una mare i el seu fill). Per parelles o grups petits, posar un títol a la fotografia i elaborar un text en el qual relataran la vida que creuen que han portat les persones que apareixen a la foto. Fer una posada en comú i intentar arribar a un acord. Tornar a fer les parelles, o els petits grups, i repartir la segona fotografia (la protagonista és la mateixa, però cinc anys abans) amb un petit text que explica a grans trets què ha passat en la vida de la nena. Comparar aquest text amb el que havien redactat ells i extreure els elements en comú.</p> <p>Segona sessió Repartir els dos articles periodístics. Per parelles o grups petits, escollir els paràgrafs que resultin més rellevants o que els hagin impressionat especialment pel seu contingut, i justificar la seva elecció. Posar en comú els paràgrafs seleccionats i reflexionar sobre el que els ha provocat. Amb el material treballat en les dues sessions, resumir i analitzar els diferents efectes de la guerra en la població, especialment en la infància.</p>
Orientacions	<p>Primera sessió En la primera sessió intentarem analitzar dues fotos i contraposar allò que el grup imagina de la vida de la protagonista de la fotografia amb la realitat. Les fotos no es volen centrar només en la seva mutilació, ja que, tot i que és una de les principals conseqüències del que ha viscut, no és l'única. L'activitat tampoc vol centrar-se en l'ús de les mines en els conflictes, però sí que resulta necessari destacar les conseqüències devastadores que tenen tant per al desenvolupament personal com per al d'un país. Per això adjuntem informació addicional sobre les mines, perquè l'educador la utilitzi com cregui convenient.</p> <p>En el cas de la protagonista de les fotografies, la Sofia, veiem que s'ha "sobreposat" a la seva mutilació física (pot caminar amb pròtesi, ha format una família...), però què ha suposat aquesta mutilació en la seva vida? (s'ha vist marginada); quins problemes s'han generat en el seu entorn? (en l'accident que va tenir va perdre la seva germana...). Cinc anys després, la Sofia ha tingut un fill, alguna cosa ha canviat en l'entorn en què viu. Creus possible que la història de la Sofia es repeteixi amb el seu fill?</p>

Segona sessió

No totes les històries són com les de la Sofia. Què passa amb els infants que sobreviuen a un conflicte armat o que creixen durant el període posterior a un conflicte? Aquesta pregunta ens servirà per introduir la segona sessió, l'objectiu de la qual és sensibilitzar sobre uns altres efectes de les guerres en els infants que normalment no són tan visibles: el reclutament de nens soldats, els orfes que queden després del conflicte, els empresonaments...

Farem la pregunta a tot el grup perquè cadascú hi reflexioni de forma individual. Tot seguit repartirem els dos articles periodístics. Es tracta de seleccionar els paràgrafs que hagin impressionat especialment el lector, que haurà de justificar l'elecció que hagi fet. Cada parella o petit grup posarà en comú amb la resta del grup el treball que hagi realitzat amb els dos articles.

Finalment, i en comú, farem un resum final amb tota la informació tractada en les dues sessions i les sensacions que ha causat. (Un últim element per a la reflexió és que en les dues sessions els protagonistes de les activitats i les persones que les realitzen són, probablement, de la mateixa edat.)

Informació adicional sobre les mines

Las minas antipersonales son artefactos explosivos que se entierran en el suelo o se camuflan, y que cuentan con una espoleta que se activa al ser pisados o golpeados. Sus principales víctimas son los civiles, ocasionando graves daños humanos y económicos, tanto en los conflictos como durante un largo período después de ellos.

En las últimas cuatro décadas, las minas antipersonales han sido utilizadas en abundancia por ejércitos y grupos armados en multitud de conflictos, generalmente de forma indiscriminada y como forma de infundir terror en la población y paralizar sus actividades. Aunque no es posible conocer con seguridad su existencia, algunas fuentes hablan de unos 110 millones de minas plantadas en 64 países, algunos de los cuales, como Camboya y Afganistán, cuentan cada uno con millones de ellas. A esto habría que añadir la existencia de unos 250 millones de minas almacenadas.

Las minas suponen una grave amenaza durante los conflictos, así como una pesada hipoteca para la reactivación económica y la vuelta a la normalidad durante los procesos de rehabilitación posbélica. Esto motivó en los años noventa un notable incremento de la sensibilización y movilización internacional en la materia, tanto por parte de la opinión pública y las ONG como de muchos países.

Dado que pueden mantenerse activas varias décadas, las minas constituyen una de las secuelas del conflicto más perniciosas y duraderas: ponen en riesgo la seguridad física de la población, frenan el desarrollo económico y obstaculizan que la sociedad reemprenda una vida normal y en paz (Davies, 1994). Su explosión causa en la comunidad un goteo constante de muertos (unos 10.000 al año), heridos y lisiados. Al margen del consiguiente drama humano, esto representa también una pesada carga para los débiles sistemas sanitarios y de protección social de los países pobres: además de los recursos necesarios para las operaciones quirúrgicas, a los afectados hay que proveerles de prótesis, rehabilitación fisioterapéutica y, a veces, pensiones de incapacidad laboral. Sin embargo, dado que en muchos países tales pensiones no existen o resultan insuficientes, los incapacitados por las minas acaban representando una carga para sus familias, que se ven privadas de los ingresos que pudieran aportar y, consiguientemente, presentan una mayor vulnerabilidad y más posibilidades de caer en la pobreza. Además, en muchas culturas las mujeres tullidas no son consideradas aptas para el matrimonio, con la consiguiente amenaza para su seguridad económica.

Las minas antipersonales impiden la explotación de los cultivos y pastos, causan importantes pérdidas entre el ganado y, en definitiva, reducen la producción de la población rural e incrementan su vulnerabilidad.

El mayor riesgo de accidentes lo suelen tener los niños y los retornados. Éstos, a su retorno a casa, con frecuencia deben transitar por caminos o áreas militares minadas. Además, las zonas a las que retornan frecuentemente están minadas (no en vano las zonas más azotadas por la guerra son las que registran un mayor éxodo poblacional), pero ellos pueden desconocer la ubicación exacta de las áreas donde se han instalado.

Diccionario de acción humanitaria y cooperación al desarrollo, Editorial Icaria.

Annex

Les dues fotografies per realitzar aquesta activitat.
 Article: "Los huérfanos del genocidio de Ruanda".
 Article: "Los viajeros de la noche".